

1.

**Bepalen van de bemonsteringsintensiteit
en wachtperiode**

**bij de invoering van de
EU bestrijdingsrichtlijn Aardappelmoeheid
2007/33/EG
per 01-07-2010**

voorbeeldsituaties

De nVWA-Divisie Plant heeft dit document op zorgvuldige wijze en naar beste weten samengesteld. Evenwel kan niet worden ingestaan voor de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie. De nVWA Divisie Plant aanvaardt derhalve geen aansprakelijkheid voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij of als gevolg van het gebruik van de verstrekte informatie. Ook kunt u aan deze folder u geen enkel recht ontleen.

Bepalen bemosteringsintensiteit AM na 01-07-2010

LEGENDA

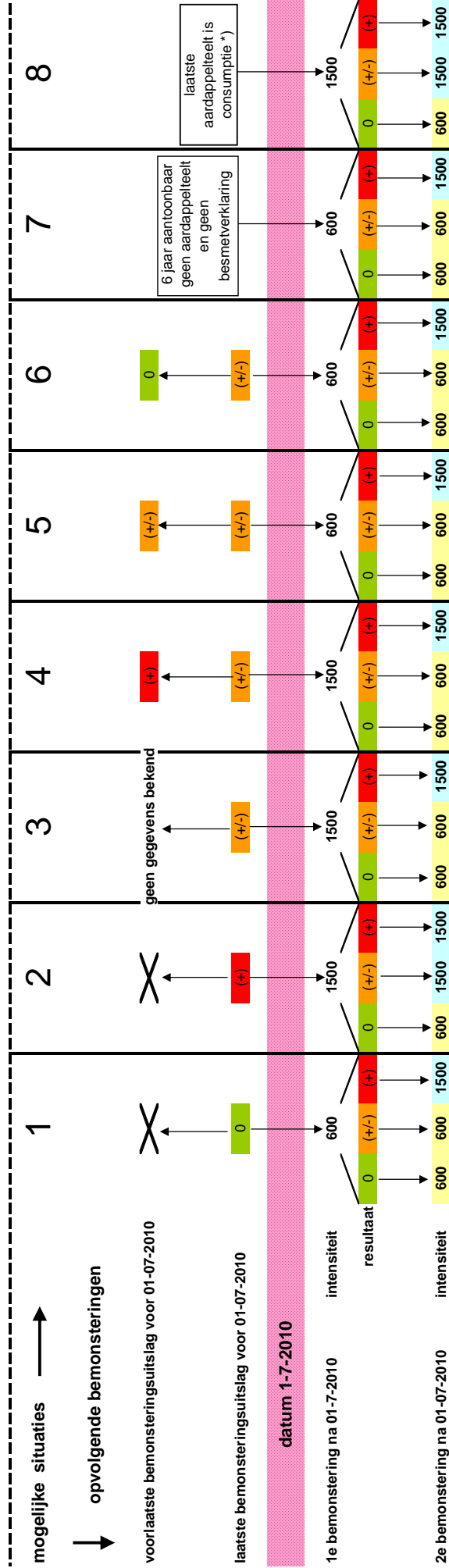
- bemonsteringsuitslag geen cysten (0)
- bemonsteringsuitslag cysten zonder levende inhoud (+/-)
- bemonsteringsuitslag cysten met levende inhoud (+)

1500 bemosteringsintensiteit 1500 ML

600 bemosteringsintensiteit 600 ML

bemonsteringsuitslag niet relevant ~~X~~

bemonsteringsuitslagen voor 01-07-2010 zijn gelijk aan uitslagen monsters 1500 ML na 01-07-2010

TOELICHTING: Indien niet aangetoond kan worden dat er recht op een verlaagde bemosteringsintensiteit bestaat: bemosteren met 1500 ML.

Situatie 1: Laatste monsteruitslag geheel vrijbevonden, van AM cysten met levende en/of dode inhoud, geeft recht op verlaagde bemosteringsintensiteit: 600 ML.

Situatie 2: Bemastering op besmet terrein AM wordt altijd uitgevoerd met hoge monsterintensiteit: 1500 ML.

Situaties 3 t/m. 7 Bij aantreffen van AM-cysten zonder levende inhoud in officieel monsteronderzoek bepaalt de uitslag van het voorgaande officiële onderzoek de intensiteit van het volgende monsteronderzoek. Regel hierbij is: twee opéénvolgende bemonsteringen met cysten zonder levende inhoud geeft recht op bemastering met een intensiteit van 600 CC. Is het recht op bemastering met 600 ML verkregen dan vervalt dit alleen bij aantreffen AM cysten met levende inhoud of teelt van (consumptie)aardappelen (waarbij voorafgaand geen AM onderzoek heeft plaatsgevonden = situatie 8)

*) Indien er teelt van consumptieaardappelen heeft plaatsgevonden én waarbij gebruik gemaakt is van gecertificeerd pootgoed én een geldige onderzoeksverklaring aanwezig was, dan is voor het bepalen van de bemosteringsintensiteit, deze teelt gelijk aan een teelt van pootaardappelen.

Voorbeelden bemonsteringsintensiteiten en wachtperiodes

De tabellen op de volgende pagina's geven een aantal situaties weer, die kunnen optreden op percelen of delen van percelen.

De tabel geeft weer:

- welke **bemonsteringsintensiteiten** bij deze situaties noodzakelijk zijn om te voldoen aan de criteria, die de nieuwe AM bestrijdingsrichtlijn stelt.

- **Wanneer het monster op zijn vroegst mag worden genomen.** Toegestane bemonsteringen voor 1 juli 2010, zijn dus niet weergegeven. Voor uitslagen van bemonsteringen, die uitgevoerd zijn voor 1 juli 2010, geldt een overgangsregeling.

De volgende **begrippen en afkortingen** zijn gehanteerd in de tabellen:

Situatie: perceel of deel van een perceel.

0: geen cysten met levende inhoud in het grondonderzoek.

+/- : er zijn een of meer cysten zonder levende inhoud in het grondonderzoek aangetroffen

(+): er zijn cysten met levende inhoud aangetroffen.

2003: Voor de teelt: teeltjaar 2003

Voor de bemonstering: bemonsteringsjaar 2003 / 2004 (1 juli 2004 t/m 30 juni 2004)

Uitgevoerd grondonderzoek in voorjaar 2004 telt als bemonstering in 2003.

maatregel: Erkende bestrijdingsmaatregel AM (grondontsmetten, teelt van het lokgewas raketblad, teelt van een vanggewas aardappelen of teelt van een AM ras met voldoende resistentie (RV 8 of 9).

In de voorbeelden is specifiek vermeld indien het een teelt van een AM resistent ras betreft, deze teelt moet altijd plaatsvinden met in acht nemen van de vruchtwisselingsvoorschriften.

RV Relatieve vatbaarheid (aangegeven is het klasse cijfer: voor nadere uitleg zie het Informatiepakket Besmetverklaring AM.

De gebruikte kleuren hebben dezelfde betekenis als deze in het schema Bepalen bemonsteringsintensiteit na 01-07-2010.

Toelichting kleurcodes:

geen cysten (0)

cysten zonder levende inhoud (+/-)

cysten met levende inhoud (+)

1500 bemonsteringsintensiteit 1500 ML

600 bemonsteringsintensiteit 600 ML

Situaties intensiteit bemonsteren en wachtperiode 1.

- Beschikbaarheid gegevens over twee voorgaande pootgoedteelten geen probleem
- Geen effecten t.g.v. cysten zonder levende inhoud.

Jaar	Situatie 1.3
2003	
2004	
2005	pootgoed (+/-)
2006	
2007	
2008	pootgoed (+/-)
2009	
2010	
2011	pootgoed 600 ml
2012	
2013	
2014	pootgoed 600 ml
2015	
2016	
2017	pootgoed 600 ml
	1 op 3 teelt

TOELICHTING:

Situatie1: Cysten zonder levende inhoud hebben geen effect indien er sprake is van twee pootgoedteelten achter elkaar. (En daarbij geen sprake is van een AM besmetverklaring die opgelegd én opgeheven is in de periode tussen 2 pootgaardappelteelten.) In 2011 mag er met 600 ml bemonsterd worden.

Situaties intensiteit bemonsteren en wachtperiode 2

- Effect van eventueel niet beschikbaar zijn van gegevens over pootgoedteelt voor 2004.

Jaar	Situatie 2.1	Situatie 2.2	Situatie 2.3
2002			pootgoed
2003			
2004	pootgoed	pootgoed	
2005			
2006			(+/-) pootgoed
2007			
2008	pootgoed	0 pootgoed	
2009			
2010	600 ml	600 ml	600ml of 1500 ml pootgoed 600 ml
2011			
2012	pootgoed 600ml	pootgoed 600ml	
2013			
2014			pootgoed 600ml
2015			
2016			
2017			
	1 op 4 teelt	1 op 4 teelt	1 op 4 teelt

TOELICHTING:

In **situatie 1** is er sprake van een 1 op 4 teelt. De voorlaatste aardappelteelt vond plaats in 2004. Het is nog niet duidelijk of de gegevens van DR uit 2004 voldoende betrouwbaar zijn om op grond hiervan het recht op de lage bemonsteringsintensiteit in 2010 te bepalen.

N.B. In de praktijk zullen veel telers al voor 2010 bemonsterd hebben, waarbij gebruik gemaakt is van de overgangsregeling.

In **situatie 2** mag in 2010 gebruik gemaakt worden van de lage intensiteit i.v.m. de afwezigheid van cysten zonder levende inhoud.

In **situatie 3** is niet aantoonbaar dat er twee keer pootaardappelen achter elkaar geteeld zijn op basis van gegevens DR. (Teelt in jaar 2002 is niet aantoonbaar) De bemonsterintensiteit 600 of 1500 ml hangt af van de beschikbaarheid van gegevens over aardappelteelt in 2003. De NAK onderzoekt of er van andere gegevens gebruikt gemaakt kan worden. Indien dit niet het geval is, dient in 2010 met 1500 ml te worden bemonsterd

Situaties intensiteit bemonsteren en wachtperiode 3
- Bemonstering op besmet verklaarde terreinen

Jaar	Situatie 3.1	Situatie 3.2	Situatie 3.3	Situatie 3.4	Situatie 3.5
2004					
2005	pootgoed (+)	pootgoed (+)	pootgoed (+)	pootgoed 0	pootgoed 0
2006	(+/-)	0	maatregel		
2007			(+/-)		
2008	pootgoed	pootgoed	pootgoed	pootgoed (+)	pootgoed (+)
2009					maatregel
2010	1500 ml	600 ml	1500 ml		
2011	pootgoed 600 ml	pootgoed 600 ml	pootgoed 600 ml		1500 ml (+/-)
2012					pootgoed 1500 ml
2013					
2014				1500 ml 0	
2015				pootgoed 600 ml	
2016					
2017					
	1 op 3 teelt	1 op 3 teelt	1 op 3 teelt geen wacht- periode	1 op 3 teelt wachtperiode 6 jaar	1 op 3. wachtperiode 3 jaar wordt 1 op 4

TOELICHTING:

In **situatie 1, 2 en 3** is er sprake van een besmetting tussen de laatste en voorlaatste pootgoedteelten in. Het recht op de lage intensiteit voor de eerstvolgende bemonstering is dan afhankelijk van de vraag of er in het laatste monster wel of geen dode cysten zijn aangetroffen.

In **situatie 4** is er in 2014 sprake van bemonstering op besmet terrein, dus 1500 ml. Er is een wachtperiode van 6 jaar toegepast, geteld vanaf 2008. In 2015 geldt 600 ml, omdat in 2014 geen cysten zijn aangetroffen (dus ook niet zonder levende inhoud).

In **situatie 5** wordt een wachtperiode van 3 jaar toegepast, geteld vanaf 2008 (jaar uitslag en jaar laatste aardappelteelt). Er kunnen in 2012 weer pootaardappelen geteeld worden. T.g.v. de vondst van cysten zonder levende inhoud in 2011, dient daarna nog eenmaal met 1500 ml bemonsterd te worden.

Situaties intensiteit bemonsteren en wachtperiode 4

- positieve uitslagen (vondsten AM) bij bemonstering op besmet terrein en het effect van het nemen van bestrijdingsmaatregelen.

Jaar	Situatie 8.1	Situatie 8.2	Situatie 8.3	Situatie 8.4	Situatie 8.5
2008					
2009	pootgoed (+)	pootgoed (+)			
2010	maatregel	maatregel	pootgoed (+)	pootgoed (+)	pootgoed (+)
2011			maatregel		
2012	1500 ml (+)	1500 ml 0			
2013		pootgoed 600 ml	1500 ml (+)	resistente consumptie RV 8 of 9 (+)	resistente consumptie RV 8 of 9. (+)
2014			maatregel 1500 ml 0	maatregel 1500 ml 0	maatregel vanggewas 1500 ml (+) maatregel grondontsmetten 1500 ml (+/-)
2015	1500 ml 0		pootgoed 600 ml		
2016	pootgoed 600 ml	pootgoed 600 ml		pootgoed 600 ml	pootgoed 1500 ml
2017					
Resultaat	1 : 7 teelt	1 : 4 teelt	1 : 5 teelt	1 : 3 teelt	1 : 3 teelt

TOELICHTING:

In **situatie 1** is bemonstering toegestaan 3 jaar na de laatste aardappelteelt of laatste uitslag, dus 2012. Ten gevolge van een nieuwe vondst op AM besmet terrein gaat nieuwe wachtperiode in van 3 jaar. Er wordt geen maatregel toegepast, daarom kan in 2015 weer bemonsterd worden en in 2016 weer pootgoed geteeld worden.

In **situatie 2** is bemonstering in 2012 toegestaan, omdat er een bestrijdingsmaatregel is uitgevoerd. Door de vrije uitslag kan in 2013 weer pootgoed geteeld worden.

In **situatie 3** mag in 2013 bemonsterd worden i.v.m. nemen van een maatregel. De teler neemt, na opnieuw aantreffen van een cysten met levende inhoud, opnieuw een maatregel. De wachttermijn wordt bepaald op 3 jaar na de laatste uitslag (=2016) of 3 jaar na de laatste aardappelteelt (2013, wordt 2014 omdat maatregel in 2014 is uitgevoerd). De teler mag het vroegste jaar kiezen, in deze situatie 2014.

In **situatie 4** is de maatregel een teelt van een AM ras met voldoende resistentie. Op een AM besmet perceel hoeft deze teelt niet als aardappelteelt geteld te worden bij bepalen van het vroegst mogelijke bemonstering. Na het nemen van een maatregel in 2014 mag er weer een bemonstering uitgevoerd worden.

In **situatie 5** wordt in 2014 een maatregel met een vang- of lokgewas uitgevoerd: na afloop vindt bemonstering plaats met wederom aantreffen AM cysten met levende inhoud. Er wordt in hetzelfde jaar nog een grondontsmetting uitgevoerd; hierdoor wordt wederom het recht van bemonstering verkregen. (Na inachtnaam van een wachtperiode) vindt in hetzelfde jaar nogmaals grondonderzoek plaats.

N.B.: uitvoeren van een grondontsmetting geeft altijd recht op uitvoeren van grondonderzoek (dus ook in geval er in hetzelfde jaar al een officieel grondonderzoek heeft plaatsgevonden.

Situaties intensiteit bemonsteren en wachtperiode 5
- effect latere bemonstering dan toegestaan

Jaar	Situatie 5.1	Situatie 5.2	Situatie 5.3	Situatie 5.4
2009				
2010	pootgoed	pootgoed	pootgoed	pootgoed
2011				
2012			(+)	(+)
2013		(+)	resistente consumptie RV 8+.	resistente consumptie RV 7 of lager.
		Maatregel		
		0		
2014		pootgoed		
2015	(+)		1500 ml	
			(+)	
2016	1500 ml		resistente consumptie RV 8+.	
			1500 ml	
			0	
2017	pootgoed			
2018		pootgoed		1500 ml
				0
2019			pootgoed	pootgoed
	1 op 7 teelt	1 op 4 teelt	1 op 3 teelt	1 op 9 teelt

TOELICHTING:

Het moment van bemonsteren heeft geen gevolgen, indien geen AM wordt aangetroffen. Er gelden dan immers geen wachtperiodes.

In **situatie 1** wil een teler in een 1 op 6 schema pootgoed telen. Hij bemonstert in 2015. Er wordt een besmetting geconstateerd. Er geldt een wachtperiode van 6 jaar na de laatste uitslag of de laatste aardappelteelt. Er mag dan in 2016 weer gemonsterd worden. Dit schema komt overeen met situatie 3.4.

In **situatie 2** bemonstert een teler pas in 2013 t.b.v. pootgoedteelt in 2014. Er worden levende cysten aangetroffen. De teler neemt een maatregel (chemische grondontsmetting) en laat in het voorjaar bemonsteren. In 2014 is dan pootgoedteelt mogelijk indien de besmetting niet opnieuw wordt aangetroffen. De consequentie van bemonstering in 2013 is de optie voor een vanggewas verval.

In **situatie 3** heeft de teler pas in 2012 laten bemonsteren, met als resultaat een AM-besmetting. In 2015 is een bemonstering op besmet terrein uitgevoerd (wast al toegestaan in 2013). De volgende bemonstering is toegestaan in 2016 omdat de wachtermijn van 6 jaar na de laatste aardappelteelt is verstreken. Als laatste aardappelteelt wordt de pootgoedteelt in 2010 gerekend. De bemonstering in 2012 i.p.v. 2010 heeft geen effect. Beide teelten van resistente aardappelen worden niet als aardappelteelt geteld gezien de hoge mate van bestrijding van de aanwezige AM aaltjes.

In **situatie 4** heeft teelt van resistente rassen, met een RV 7 of lager, tot gevolg dat de wachtperiode telt vanaf de uitslag. Dit is vanaf 2012. Bij bemonstering in 2010 was bemonstering op besmet terrein in 2016 mogelijk geweest.

Situaties intensiteit bemonsteren 6

- Situaties met positieve uitslagen bij bemonstering op besmet terrein onder de regeling geldend tot 01-07-2010 (Effect van recht op 1 malige bemonstering op besmet terrein in 1e jaar na besmetverklaren.)

Jaar	Situatie 6.1	Situatie 6.2	Situatie 6.3
2001			
2002			
2003			
2004			
2005			
2006			
2007	pootgoed (+)	pootgoed (+)	pootgoed (+)
2008	0	(+/-)	maatregel (+/-)
2009			
2010	pootgoed 600 ml	pootgoed 1500 ml	pootgoed 1500 ml
2011			
2012			
2013			
2014			
2015			
2016			
2017			

TOELICHTING:

In **situatie 1 t/m 3** is het niet mogelijk op grond van alleen de DR gewaskaart het recht op lage bemonstering te bepalen. Binnen twee pootgoedteelt kan een besmetting zijn opgetreden en weer zijn vrijgegeven. Het is in deze situatie nodig om ook de kaartlaag van besmette percelen te gebruiken.

In **situatie 1** volstaat ook de uitslag van het laatste monster (geen dode cysten).

Situaties intensiteit bemonsteren 7
- Teelt van consumptieaardappelen

Jaar	Situatie 7.1	Situatie 7.2
2004		
2005	pootgoed	
2006		pootgoed 600 ml
2007		
2008	consumptie	
2009		consumptie 600 ml
2010	1500 ml	
2011	pootgoed	
2012		pootgoed 600 ml
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		
	1 : 3 teelt	

Situatie 1 laat zien dat na een consumptieteelt altijd met 1500 ml bemonsterd moet gaan worden. De vruchtwisseling heeft in dit voorbeeld geen invloed.

Situatie 2 laat een uitzondering zien op de regel, dat na een consumptie (of zetmeel)teelt altijd met 1500 ml bemonsterd moet worden. Indien deze teelt plaats vindt op een perceel dat bemonsterd en vrij bevonden is, behoud de teler het recht op de lage bemonsteringsintensiteit. Deze consumptieteelt vindt immers onder dezelfde condities plaats als een pootgoedteelt. De NAK zal de procedure bekend maken voor het melden van grondonderzoek voorafgaande aan consumptieaardappelteelt. Dit ten behoeve van het behoud van het recht op bemonstering met 600 ml.